

Kristiansand
kommune

For våre veteraner

Veteranplan for Kristiansand kommune 2023–2028

For våre veteraner

Innledning

Norge har over flere tiår deltatt i ulike militære operasjoner i krigs- og konfliktområder i andre land. Fra 1947 har over 100.000 norske menn og kvinner erfaring fra slik innsats (Forsvarsdepartementet, 2014). En veteran defineres her som en person som har hatt en rolle i en fredsbevarende, fredsopprettende eller statsbyggende og humanitær innsats i utlandet, det være seg personell innenfor forsvaret, brann, politi, helse og sivilforsvaret, som har deltatt i utenlandsoperasjoner for Norge. Det bor i overkant av 1000 veteraner i Kristiansand kommune, samt deres familie, pårørende, venner og kollegaer.

Veteranplanen er laget for å gi informasjon til deg som veteran og dine pårørende som bor i Kristiansand kommune. Veteranplanen vedtas av bystyret, og er bygget på innhold i Regjeringens handlingsplan "["I tjeneste for Norge" \(2011\)](#), oppfølgingsplanen "["I tjeneste for Norge" \(2014\)](#) og [Meld. St. 15 \(2019–2020\)](#). Planen vektlegger de tre overordnede temaene: anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging. Bystyret vedtok 21. mars 2018 kommunens første veteranplan.

Arbeidet med den nye veteranplanen for 2023–2028 er utarbeidet i samarbeid med veteranorganisasjonene, og av fagpersoner fra berørte områder. Mandatet er å lage en plan for Kristiansand med forslag til tiltak som gjelder anerkjennelse, oppfølging og ivaretagelse, samt å benytte seg av veteranenes kompetanse.

Den 24.01.24 godkjente Bystyret veteranplanen for 2023 - 2028 i sak 4/24 med tillegg om at planen skal omfatte personell fra flere yrkesgrupper som har deltatt i fredsbevarende operasjoner i utlandet for Norge. Dette gjelder yrkesgrupper som ansatte innenfor brann, politi, helse og sivilforsvaret.

Frigjørings- og veterandagen har i flere år blitt markert med kransnedleggelse, taler, salutter og arrangementer ved flere minnesmerker i kommunen. Foto: Kristiansand kommune

Fra 8. mai mottakelse i Tresse ved Veteranmonumentet i 2023. Foto: Kristiansand kommune

Anerkjennelse

Anerkjennelse handler om å se og takke veteranene og personell for brann, politi, helse og sivilforsvaret for den innsatsen de gjør, og ta deres tjeneste på alvor. 78 år med frihet er ingen selvfølge, og det er viktig å ivareta historien og holde den levende for nye generasjoner. På lik linje er det viktig å vise respekt for dem som har kjempet for friheten, og de kostnadene slike oppdrag kan ha medført for den enkelte veteran. Det er viktig at vi feirer de høytidelige markeringene i fellesskap, og bidrar til å synliggjøre at våre veteraner er en viktig del av lokalsamfunnet.

Tiltak:

Ansvar:

Ordringen for 8. mai videreføres.	Kransenedleggelse, taler, salutter og arrangementer ved flere minnesmerker i kommunen. Kristiansand kommune v/ ordfører inviterer veteraner fra Kristiansand og fra omkringliggende kommuner med følge til mottakelse, medaljeseremoni og middag. Arrangementsansvarlig innkaller til planleggingsmøte i løpet av januar hvert år.	Organisasjon v/politisk og administrativt sekretariat. Arrangementsansvarlig.
29. mai.	Eget opplegg for markering av den internasjonale dagen for FNs fredsbevarende personell videreføres.	Veteranorganisasjoner.
24. oktober.	I forbindelse med FN-dagen oppfordrer vi skolene til å benytte lokale veteraner i undervisningen, eller generelt der det vil passe med undervisningsplaner. Det forutsetter et godt og ferdig utarbeidet opplegg for dette. Målet er å gi generell informasjon om FN og synliggjøre Norges bidrag i internasjonale og fredsbevarende operasjoner.	Oppvekst. Veteranorganisasjoner. FN-sambandet.
Informasjon om planer og tiltak.	Spre informasjon til innbyggerne i kommunens kanaler om kommunens tjenester og tiltak overfor veteraner og deres pårørende. Legg ut informasjon på kommunens kanaler i forbindelse med 8. mai og 24. oktober.	Veterankontakten. Kommunikasjonsrådgiver.

Ivaretagelse

De aller fleste veteraner tilpasser seg godt etter utenlandstjenesten, men for noen kan overgangen til videreutdanning eller familieliv være utfordrende. Undersøkelser gjort av SSB og Riksrevisjonen viser at helsetilstanden for norske veteraner i all hovedsak er god, samtidig som de indikerer at om lag 10 prosent av veteranene kan oppleve problemer, ofte på grunn av mangelfull kunnskap og støtte fra helsevesenet. Problemer som oppstår hos den enkelte veteran kan fort påvirke hele familien, inkludert både barn og voksne. Andre yrkesgrupper som ansatte i brann, politi, helse og sivilforsvaret, som har tjenestegjort i fredsbevarende operasjoner for Norge, kan ha sammenfallende erfaringer som veteranen. Denne planen gjelder også for dem.

Det er viktig å legge til rette for at barn som sliter på grunn av foreldrenes utenriktjeneste, får nødvendig støtte og blir ivare tatt. Utfordringene denne gruppen møter er ofte komplekse og sammensatte, noe som krever en helhetlig tilnærming for å sikre best mulig omsorg og støtte.

Over de siste årene har staten arbeidet for å forbedre og systematisere sin politikk overfor veteranene. Bidraget fra kommunen er at kommunale lavterskeltilbud og tjenester skal være tilgjengelig for øyeblikkelig hjelp. Disse tjenestene skal også være godt informerte og tilby nødvendig støtte til de pårørende.

Tiltak:

Ansvar:

Tiltak:		Ansvar:
Informasjon.	Det er viktig å holde nettsidene oppdatert og sørge for at alle sentrale aktører i helse- og omsorgssektoren har tilgang til tilgjengelig og oppdatert informasjon om individuelle behov, som kan oppstå hos enkeltpersoner og pårørende. Dette inkluderer fastleger, barnehager, skolehelsetjenesten, NAV og andre relevante institusjoner.	Helse og mestring. Oppvekst. Kommunikasjon.
Barn som pårørende.	Kommunen har et sterkt fokus på barn som pårørende, og tilbyr en rekke ulike tjenester rettet mot denne gruppen. Dette inkluderer alt fra rådgivning og støtte til tilrettelegging for barnas hverdag.	Helse og mestring. Oppvekst.
Kompetanseheving.	Ressurssentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) er en viktig ressurs, og skal brukes som veiledende tverrfaglig instans i kommunen.	Helse og mestring.

Oppfølging

Kompetansebygging og kompetanseoverføring mellom kommunens tjenester er av stor betydning for å sikre en god oppfølging. Det er essensielt med samhandling og forståelse for de ulike faginstansers rolle i håndteringen av komplekse problemstillinger for en helhetlig oppfølging.

Det er viktig å merke seg at andre yrkesgrupper kan ha sammenlignende erfaringer og utfordringer, og disse kan ha behov for samme oppfølging.

Dette vektlegger at veteranen og pårørende selv informerer om militær bakgrunn i samtale med hjelpeapparatet. Forsvaret har tilrettelagt for at den enkelte veteran kan få overført sin helsejournal fra sin tjeneste i Forsvaret til fastlege eller andre helseinstitusjoner, hvis vedkommende ønsker dette.

Tiltak:		Ansvar:
Kompetansebygging.	Samarbeid med RVTS Sør for råd og veiledning.	Helse og mestring.
NAV Kristiansand.	Veteraner skal prioriteres, og NAV har en veterankontakt.	NAV.
Oppfølging og samarbeid.	Veterankontakt bistår veteraner og deres pårørende som lurer på noe rundt tjenester eller arrangementer.	Kultur og innbyggerdialog.
Evalueringsplanen.	Kommunen og veteranorganisasjonene møtes hvert år i slutten av mai for å evaluere veteranplanen.	Veterankontakten.

Informasjon for veteraner og pårørende

Kristiansand kommune har opprettet en ressurside for veteraner inne på:

kristiansand.kommune.no/veteraner. Her skal all informasjon om kommunens tjenester og tiltak overfor veteraner og deres pårørende ligge tilgjengelig.

Kommunal veterankontakt: [Anne Reidun Røise](#), tlf. 41 62 14 07. Ta kontakt med veterankontakten hvis du som veteran eller pårørende lurer på noe rundt tjenester eller arrangementer.

Forsvaret.no/veteraner er Forsvarets samleside der det tilbys ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste.

[Kameratstøtte](#), samarbeid mellom [NVIO](#) og [Mental Helse](#): tlf. 80 04 85 00.

[RVTS Sør](#), tlf. 22 58 60 00.

[SIOPS](#), tlf. 22 69 56 50.

[Camp Møvik](#), tlf. 95 06 35 43.

[Forsvarets veteransenter Bæreia i Kongsvinger](#), tlf. 62 82 01 00.

[NAV avdeling Kristiansand](#), tlf. 55 55 33 33.

Kontaktperson i NAV Kristiansand: [Hans Ove Ourom](#), tlf. 40 10 83 46.

[Kom i kontakt med fastlegen via Helsenorge.no](#).

[Familievernkontoret avdeling Kristiansand](#), tlf. 38 10 43 10.

[ATV Kristiansand](#), tlf. 40 45 41 00.

[Ressurssenteret](#) ved Universitetet i Agder og [Student samskipnaden i Agder](#).

Hjelpetelefoner

Kameratstøttetelefonen: 80 04 85 00 (bemannet 24 timer i døgnet for både veteraner og pårørende).

Forsvaret Grønn linje: 80 03 04 45 (bemannet 24 timer i døgnet).

Mental Helses hjelpetelefon: 11 61 23 (bemannet 24 timer i døgnet).

Kommunale hjelpetilbud

[Familiens hus](#), tlf. 38 07 54 00.

[Lavterskeltilbudet Rask psykisk helsehjelp](#).

Kristiansand
kommune

Postboks 4
4685 Nodeland
Tlf: 38 07 50 00
www.kristiansand.kommune.no